

Hana ŽELEZNÁ, „Případ Viková – Kunětická“. Příspěvek ke studiu kritického myšlení o ženě a v ženě. Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice 2007, 166 stran (včetně 16 stran příloh).

Posudek vedoucí diplomové práce:

Předkládaná práce je cenným příspěvkem ke dvěma badatelsky přitažlivým, vzájemně souvisejícím okruhům, studiu ženy a studiu atmosféry přelomu 19. a 20. století. Osobnost Boženy Vikové - Kunětické zažila v tomto smyslu dvě vlny zájmu; první, oslavnou, po své smrti, a druhou, odbornou, v devadesátých letech minulého století v souvislosti s rozvojem gender studies. Zejména vzhledem ke své politické aktivitě se stala téměř „povinnou“ součástí sborníků, konferencí či syntéz věnovaných vývojovým podobám tzv. ženské otázky v Čechách. Hana Železná přichází s novým úhlem pohledu; pokouší se vysledovat linii kritického myšlení Vikové-Kunětické, tak jak prochází jejím životem, její literární tvorbou a jejími veřejnými vystoupeními.

Hlavním heslem české moderny v devadesátých letech 19. století byla neúprosná, všudypřítomná kritika, respektive „strhávání masek“ ve jménu svobody vyjádření. „Učitelem“, který v tomto smyslu vychoval následující básnické generace, byl Josef Svatoopluk Machar. Práce Hany Železné dokazuje, že Viková-Kunětická byla jeho ženským protějškem. To samozřejmě automaticky s sebou nese kladné hodnocení; zejména pokud jde o aplikaci kritického názoru ve vlastním literárním díle. Zde oceňuji diplomantčin kritický nadhled, schopnost zacházet s Vikovou skutečně jako s určitým „případem“ a neupadnout v pokušení řešit její literární produkci s literárněhistorickou vážností. Další pozitivum, jímž se Železná Viková liší od předchozích podání, je všestranně využitý pohled gender reflektující všechny souvislosti „mužského“ a „ženského“ světa. A tak sledujeme nejen hlučnou kritičku všeho a všech (nejen mužů!) Vikovou, ale také Machara v novém, respektive staronovém světle: i obávaný kritik je za určitých okolností zajatcem své gender – určenosti a jeho obdiv k Vikové diktují jiné determinanty než intelekt (analogie Neruda – Světlá, Šalda – Svobodová; které diplomantka rovněž zmiňuje).

V pěti kapitolách a epilogu před námi vyvstává osobnost, jejíž ženské charisma přitáhlo nejen Machara, ale i Gutha Jarkovského a další významné muže dané doby, a právě jistá míra agrese její ne vždy šťastné kritičnosti tuto přitažlivost ozvlášťovala, činila ji specifickou. Při sledování dějových i názorových peripetií Vikové – Kunětické diplomantka

prokázala i dar intuice, který ji dovedl k otázce, zda za celoživotním postojem nekompromisní bojovnice a glosátorky českého života není zasuta prvotní špatná zkušenost se světem mužů. Ani bohatý pramenný materiál nedovolil na tuto otázku odpovědět. Ale i vyslovená hypotéza zdůvodňuje nečekané celoživotní gesto ženy, jež jednoznačně prožila žensky i lidsky naplněný osud.

Práce splňuje všechny požadavky na diplomovou práci kladené. Jedinou vadu místy shledávám v poněkud neobratném vyjadřování ještě „nevypsaneého“ stylu. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm

v ý b o r n ě.

V Č. Budějovicích 22. srpna 2007

doc. Dagmar Blümllová, CSc.